

Hvorfor eksisterer moralske verdier?

Begreper:

Objektiv moral referer til noe som er sant, godt og bindende for alle mennesker til alle tider.

I følge kristen tro er det bare Gud som er god, og som er kilde og opprettholder av alt som eksisterer.

Empirisk vitenskap er en undersøkelses-metode ved å benytte eksperimenter og observasjon, for å avdekke årsak- og virkningsforhold.

Moral kan erkjennes av alle mennesker

- ▶ Ateister kjenner forskjell på rett og galt, og kan leve moralsk.
- ▶ Men problemet oppstår i å begrunne hva rett moral innebærer.
- ▶ Hvorfor eksister objektive moralske verdier, uansett hvem som kjenner eller adlyder dem?
- ▶ Kristent syn: Gud har lagt det ned i menneskenaturen ([Rom2v14-15](#)). Det er som en lov eller bok som alle kjenner til. Men en lov krever en lovgiver og en bok en forfatter.

Moral som nyttemoral

- ▶ Eks. Velferd til flest mulig mennesker
- ▶ Hvorfor er nettopp menneskelig blomstring og velbefinnende en god ting? Hvorfor ikke heller vektlegge fisk eller kakerlakker?
- ▶ Om det ikke er noen objektiv standard utover mennesker, så finnes ikke noe objektivt 'godt'. Det er kun en sak for menings-utveksling. I det øyeblikk en moralsk standard er bedre enn en annen, måler en dem med en felles standard -som er ulik begge standardene.

Å kjenne moral er ulikt å begrunne det

- ▶ Epistemologi har å gjøre med hvordan vi lærer moral å kjenne: det kan alle mennesker;
- ▶ -mens ontologi har med eksistensen av objektiv moral å gjøre. Hvorfor eksisterer den?
- ▶ Ateister kan kjenne til objektiv moral, og nekte for at Gud finnes, mens det ville ikke finnes noen objektiv moral å kjenne til, om ikke Gud fantes.

Moralens opprinnelse- to alternativer

- ▶ Enten har materie oppstått fra et sinn, en bevissthet, eller så har bevissthet oppstått fra materie.
- ▶ Eks. Fotballregler: a. Det må finnes en objektiv standard som går utover spillernes meninger
- ▶ b. Det må eksistere en autoritet til å implementere/håndheve disse reglene.
- ▶ c. Det må eksistere en hensikt eller mål med spillet, som overstiger spillernes mening.

Euthypro dilemmaet og autoritet

- ▶ Euthypro dilemmaet: Er noe godt fordi Gud vil det - subjektiv vilkårlighet? - eller er noe godt i seg selv -en høyere moralsk standard enn Gud?
- ▶ Dette er ikke gjensidig-utelukkende alternativer, men det finnes et tredje: Det gode begrunnes i Guds natur.
- ▶ Lover krever en lovgiver: Vi ville ikke være forpliktet på en spåmann som sier: 'Kom dere ut av bygningen'. Men om en brannmann sa det samme, så er det en autoritet vi er forpliktet på.

Ateistisk og kristent verdenssyn

- ▶ Ut fra ateistisk syn er det ikke noen objektiv mening eller hensikt med livet, fordi det ikke er noen objektiv verdi knyttet til menneskelivet.
 - ▶ I et ateistisk livssyn er vi kun forvokste marker som ankom hit ved tilfeldighet, ved ubevisste prosesser, og har dermed ikke noen ultimat mening eller betydning.
- ▶ Ut fra kristent syn er Gud kilden og grunnlaget for ultimat verdi, mening og hensikt.
 - ▶ Og om det er reell hensikt med livet, så må det være en rett måte å leve på.

Hvordan begrunne moral?

- ▶ Vitenskap kan begrunne at noe skader -f.eks. et gasskammer, men ikke hvorfor det er galt å plasser noen i ett.
- ▶ Vitenskap forutsetter og benytter moral ved å samle inn og fortolke data på ærlig vis.
 - ▶ Det må være en ytre etisk standard som vi kan vurdere vitenskapsfolks handlinger etter.
- ▶ Bare en uforanderlig ytre standard, som har autoritet, kan foreskrive og opprettholde objektiv moral.